

טבלה 4. תכולת חומצות-אמינו
בקמח אספסת (ב-%)

חומצות-אמינו החיוניות	תכולות החלבון, ב-%		
	22	20	17
ליזין	1.04	0.89	0.76
היסטידין	0.48	0.40	0.36
ארגינין	1.00	0.86	0.73
טריאנין	0.97	0.87	0.76
אלאנין	1.27	1.13	0.91
וואלין	0.92	1.01	1.16
מאטינין	0.36	0.31	0.24
איזו-לאוצין	0.94	0.82	0.72
לאוצין	1.70	1.50	1.27
פאניל-אלאנין	1.16	1.06	0.83
טריפטופאן	0.55	0.46	0.44

אפשר לקבל מסוגי הקמח שבכל רמות החלבון הנ"ל. התאית, שכמותה נעה בין 18 ל-20%, קלה לעיכול. אמנם מחיר יחידת משקל של חלבון בקמח-אספסת הוא גבוה מזה שבסוגי מספוא עשירי-חלבון כגון הכוספות, אבל הוכח בניסויים שונים שחומצות-האמינו, המרכיבות את חלבון האספסת, הן חיוניות ביותר בתזונה בעלי-חיים.

אשר לוויטאמינים, נפוצה הדעה שאפשר להירזק גם לתכשירים סינטטיים (גם בארץ הופיעו כאלה), אבל בניסויים שונים נמצא שהתכשירים הסינטטיים חסרים אותם גורמי הגדילה החיוניים שמצויים בקמח-האספסת.

בטכנולוגיה של היום בגידול האספסת, אי-סופה וייבושה, וכן תוך שימוש בשיטות אחסנה מיוחדות ומניעת חימצון הוויטאמינים בעזרת חומרים מיוחדים, אפשר לספק קמח-אספסת מהסוג המעולה ביותר.

מכוני התערובת בארץ מוסיפים למזון המרוכז המיועד לבקר 5% קמח-אספסת, אך אין לראות מכסה זו כמספיקה, בייחוד בתפריטים של עגלי המרבק, שעיקר מזונם הוא המזון המרוכז ומעט המספוא הגס שמוסיפים להם — היא השחת מהסוג הגרוע ביותר.

יש לבצע ניסויים נוספים לשם קביעת מיכסות אופטימאליות של קמח אספסת בתערובות של סוגי הבקר השונים. את התפקיד הזה יש להטיל על אירגון הייצרנים של קמח-אספסת ומכון וול-קני שבבית-דגן.

אליעזר ישראלי, שלום ברזילי

כפר-בלום, ינואר 1966

כמויות חומצות-האמינו הנ"ל, שנמצאו בבדיקת קוח השונות, מתאימות לתקנים המומלצים למכוני-התערובת.

סיכום

ב-40 הדוגמאות של קמח-אספסת נעשו 47 בדיקות, בכל סוג של קמח, לפי רמת החלבון שבו. נקבעו תכולות הוויטאמינים, המינרלים וחומצות האמינו. לאחר ניתוח סטטיסטי של התוצאות מתברר שקיים מיתאם חיובי ברור בין תכולת החלבון לבין קארוטין, קסאנטופיל, ריבופלאבין, ויטאמין E. חומצה פאנטוטאנית וניאצין.

הומלץ בפני מכוני-התערובת להשתמש בקמח אספסת על יסוד ההנחה שמכסות המרכיבים הנ"ל

קשיים בלידה — שים עיניך כפר המוליד!

כידוע, נוהגים בוקרים בארה"ב לזווג מבכירות הולשטיין-פריזיות בפרים מגזע אנגוס, תוך אמונה שעל ידי כך ימנעו לידות קשות. חוקרים מאוניברסיטת מישיגן בדקו את הבעיה ומצאו שבני-כלאיים כאלה עשויים להגיע אף למשקל של 43 ק"ג, בה בשעה שוולדות הולשטיין-פריזיות טהורי-גזע לא מעטים נולדים במשקל של 27 ק"ג בסה"כ. לתוצאות אלה הגיעו החוקרים לאחר סקר שערכו בשגר של 687 מבכירות.

המבין ביותר בממצאי סקר זה היתה העובדה שדווקא רבים מבין הוולדות הכבדים ביותר נולדו ללא עוצב וללא חבלי-לידה קשים. מחקרים רבים באירופה הוכיחו שמבנה הגוף של הולד, הוא-הוא, לעתים קרובות, המכשול העיקרי בלידה ולא המשקל. המסקנה המשתמעת מזה — בחר בפרים, המולידים וולדות בעלי שלד מצומצם יותר וקלים במשקל.